

Kontroll av sjukdomsfrihet från PRRS och AD

Bakgrund

PRRS (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome) och AD (Aujeszky Disease) är två smittsamma grissjukdomar som båda lyder under epizootilagen vilket innebär att Jordbruksverket beslutar om åtgärder vid påvisad smitta. Sverige är sedan många år fritt från båda sjukdomarna. Inom EU är några länder fria från AD medan PRRS är spritt i de flesta länder. Det är av största vikt att hålla både PRRS och AD utanför landets gränser.

För att bibehålla den officiella friheten från AD måste övervakning ske enligt EU:s regler genom provtagning vid slakt. Friheten från PRRS är inte styrd av EU:s regelverk, här har Jordbruksverket beslutat om övervakning som omfattar både provtagning i livdjursbesättningar och vid slakt. Genom övervakningsprogrammen kan Sverige snabbt identifiera eventuell introduktion av smittämnet och därigenom minimera kostnader för bekämpning.

Gård & Djurhälsan (G&D) har i många år varit huvudman för övervakningen av PRRS och AD. Provtagningen i livdjursbesättningar och suggpooler genomförs av G&D samt övriga hälsokontrollorganisationer.

Aktiviteter under 2017

Genom regelbundna besök i grisbesättningar har vi och andra djurhälsoorganisationer möjlighet att vara uppmärksamma på grisarnas fertilitets- och grisionsresultat, men även andra hälsoparametrar så som luftvägslidanden. Vid avvikelser utförs kliniska undersökningar kombinerat med relevanta obduktioner och provtagningar för att ställa diagnos och utesluta PRRS eller AD.

Livdjursproducerande besättningar och suggpoolernas centralenheter PRRS-testas genom blodprovstagning två gånger under året. Det är speciellt viktigt eftersom djurflöden från dessa typer av besättningar kan utgöra en särskild risk vid eventuell smitta. Förutom dessa kontrollprovtagningar kan ytterligare PRRS-undersökningar göras i bruksbesättningar där PRRS inte säkert kan uteslutas i samband med ett sjukdomsutbrott.

Prover tas även i samband med slakt av grisar vid nio större slakterier i Sverige. På uppdrag av G&D tas proverna ut av slakteripersonal, vilket är ett kostnadseffektivt sätt att få in prover till övervakningen av både PRRS och AD.

Under 2017 togs totalt 792 PRRS-prover i 33 livdjursproducerande besättningar och 17 suggpooler, se tabell 1. I slakteriprovtagningen togs 2 583 prover avseende PRRS och

AD. Alla prover i fält- och slakteriprovtagningen som analyserats under 2017 var negativa.

Tabell 1. Antal PRRS-prover tagna i fältkontrollen under 2017

Besättningskategori	Antal Besättningar	Antal Prover
Kärn Avel	3	48
Kärn Elit	11	168
Gyltbesättningar	19	304
Suggpooler	17	272
SUMMA	50	792

Information om smittskydd och sjukdomssymtom vid PRRS är ständigt aktuellt. Broschyren "Behåll svensk grisuppfödning PRRS fri" finns tillgänglig på G&D:s hemsida. Skriften är riktad till djurägare och beskriver de vanligaste symtomen vid PRRS samt de viktigaste smittvägarna.